

Uchwała Nr II / 35 / 2014
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 18 grudnia 2014 r.

w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz.594 z późn. zm.) oraz art. 1, art. 4¹ ust. 1, 2, 5, art. 12 ust. 4, art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) w związku z art. 10 ust.1, 2, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.)

Rada Miasta Rzeszowa uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się do realizacji Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

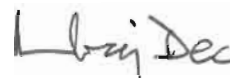
§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Rzeszowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

Przewodniczący
Rady Miasta Rzeszowa

Andrzej Dec

UZASADNIENIE

*do uchwały w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii na rok 2015*

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 określa zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ust.1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.) oraz art.10 ust.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.). Realizacja tych zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu uchwalanego corocznie przez radę gminy.

Program charakteryzuje się wielopłaszczyznowym podejściem do kwestii przeciwdziałania i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie Miasta, a kierunki działań w nim określone stanowią rozwinięcie i kontynuację zadań podejmowanych w latach poprzednich.

Źródłem finansowania obu programów są opłaty z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z zapisami powyższych ustaw.

Biorąc pod uwagę podobny zakres zadań oraz sposób finansowania obu programów, podjęcie uchwały w sprawie przyjęcia jednego wspólnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 jest zasadne.

Załącznik do Uchwały Nr II / 35 /2014
Rady Miasta Rzeszowa
z dnia 18 grudnia 2014 r.

**MIEJSKI PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2015**

Rzeszów, grudzień 2014 rok

Rozdział I

Wprowadzenie

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2015 kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz minimalizacji szkód społecznych i indywidualnych wynikających z nadużywania alkoholu i narkotyków na terenie Miasta Rzeszowa. Wskazuje planowane, długofalowe, wielostronne i skoordynowane działania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Program, zgodnie z ustawowym umocowaniem ma charakter dokumentu rocznego, co utrudnia formułowanie zadań ukierunkowanych na trwałe rezultaty. W związku z powyższym szereg zadań w nim zawartych stanowić będzie rozwinięcie i kontynuację działań podejmowanych w latach poprzednich.

Prezentowany Program skierowany jest do mieszkańców miasta Rzeszowa, którzy w życiu prywatnym lub zawodowym spotykają się z problemem nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich konsekwencjami, a także do wszystkich instytucji i organizacji społecznych, które zajmują się tą problematyką. W zależności od zmieniających się potrzeb lokalnych, Program mając charakter dokumentu otwartego, podlega stosownym modyfikacjom.

Podstawa prawna i merytoryczna programu

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2015 rok opracowano na podstawie:

1. ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.)
2. ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.)
3. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.)
4. ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2014 r. poz. 1118 z późn. zm.)
5. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 885 z późn. zm.)
6. ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 907 z późn. zm.)
7. ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.)
8. ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 z późn. zm.)

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest spójny z następującymi Programami:

1. Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
2. Krajowym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

Ponadto, przy opracowywaniu tego Programu posłużono się diagnozą potrzeb, jak również uwzględniono zasoby, jakimi dysponuje miasto do realizacji omówionych poniżej zadań.

Diagnoza stanu problemów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa

Diagnoza ma na celu dostarczenie rzetelnych informacji przydatnych do zaplanowania i realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Ma ona charakter zmienny i wymaga stałej aktualizacji.

Monitoring problemów uzależnień dla potrzeb opracowania i ewaluacji Programu odbywał się m.in. poprzez informacje własne oraz zbieranie i analizę danych statystycznych otrzymanych od podmiotów współpracujących przy jego realizacji:

- Wydziału Zdrowia,
- Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień,
- Komendy Miejskiej Policji,
- Izby Wyrzeźwień.

Wyniki badań ankietowych dotyczące picia alkoholu i używania środków psychoaktywnych przez młodzież

Problemami alkoholowymi i narkomanii młodzieży szkolnej nazwiemy całokształt szkód związanych z używaniem przez osoby nieletnie legalnych i nielegalnych środków odurzających i substancji psychotropowych, jakie występują u osób je używających, członków ich rodzin oraz całego społeczeństwa, wymagających działań, które mają na celu zmniejszenie rozmiarów lub eliminację tego zjawiska.

Na zlecenie Miasta Rzeszowa w 2010 roku wśród uczniów szkół gimnazjalnych i średnich zostały zrealizowane przez Stowarzyszenie „Pomoc” badania ankietowe dotyczące picia alkoholu i używania nielegalnych środków psychoaktywnych. Badaniami objęto 702 uczniów szkół różnego typu. Uczniowie szkół gimnazjalnych – osoby w wieku do 16 lat stanowiły 41,4 % natomiast 57 % to osoby w wieku 17 i więcej lat, a więc uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. W badaniach uczestniczyło 51 % chłopców oraz 47,7 % dziewcząt. Istniała zatem względna równowaga respondentów ze względu na płeć.

Wiedza młodzieży szkolnej na temat środków odurzających i substancji psychotropowych oraz doświadczenia w ich stosowaniu

Na podstawie zebranych i przeanalizowanych danych zaważono, że młodzież zna sporą liczbę osób, które palą papierosy, piją alkohol, upijają się oraz używają narkotyków.

Wśród ankietowanych najbardziej rozpowszechnione jest picie alkoholu. Palenie papierosów nie należy do zachowań popularnych, część przyznaje się do tego, że używa narkotyków. Jednak dużo ankietowanych nie pali papierosów, nie upija się, a także nie używa narkotyków. Młodzież najczęściej pije piwo, następnie wódkę, drinki i wino, zaś w mniejszym zakresie samogon i inne trunki. Wśród badanych uczniów, aż 37,6 % upiło się już alkoholem, jednak 55,3 % uczniów nie miało doświadczeń w tym zakresie, a 6,6 % nie potrafiło udzielić odpowiedniej odpowiedzi. Należy stwierdzić, iż badania pokazały dużą liberalność w zakresie kupna alkoholu, mimo iż część uczniów to osoby dorosłe, 56,4 % badanych uczniów miała dużą łatwość kupna alkoholu, a 27,9 % uczniów nie mogła kupić alkoholu, natomiast 14,8 % badanych nie miało w tym zakresie doświadczeń.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy stwierdzić, że u podstaw sięgania po narkotyki przez młodzież, w opiniach respondentów leżą czynniki o charakterze społecznym, integracyjnym. Młodzież chce się dobrze bawić oraz chce być akceptowana w grupach. Na drugim miejscu są czynniki o charakterze psychologicznym, wśród których można wymienić chęć buntu i poszukiwanie przyjemności. Wśród ankietowanych uczniów 61,7 % nie zna w swoim

otoczeniu osób, które używają narkotyków. Jednak statystycznie co trzeci uczeń ma kontakt z osobą używającą narkotyków. Reasumując respondenci nisko oceniają liczbę osób, którzy używają narkotyków w ich uczniowskim otoczeniu. Z przebadanej grupy osób 41 % nie potrafi ocenić liczby uczniów, którzy używają narkotyków, z kolei 35,9 % uważa, że nie używa ich prawie nikt, 11,4 % uważa, że około jednej czwartej. W ocenie ankietowanych najbardziej zagrożonymi miejscami handlu narkotykami są różnorodne dyskoteki, miejsca imprez uczniów szkół gimnazjalnych i średnich. Pozostałe miejsca traktowane są jako drugorzędne. Nie bez znaczenia jest jednak fakt dostępności narkotyków w okolicach szkoły oraz na imprezach szkolnych. Wśród badanej grupy uczniów 92,3 % nie zna w swoim otoczeniu osób, które handlują narkotykami na terenie szkoły. Również 93,6 % ankietowanych uczniów nie używa narkotyków, a 6,4 % badanych uczniów przyznaje się do tego.

Na podstawie przeprowadzonych badań należy stwierdzić, iż środki legalne, takie jak: papierosy, piwo, wino, wódka są w dużym stopniu dostępne dla młodzieży. Środki nielegalne nie są tak łatwo dostępne, lecz dla pewnej grupy osób ich zdobycie nie stanowi problemu.

Wyniki badań ankietowych zostały przekazane do wszystkich placówek oświatowo – wychowawczych, placówek lecznictwa odwykowego na terenie miasta, jak również do MOPS i świetlic środowiskowych celem wykorzystania ich do pracy z młodzieżą i rodzicami.

Aby zwiększyć wiarygodność badań ankietowych, należy powtórzyć je po określonym odstępie czasu oraz z określoną grupą respondentów. W związku z powyższym badania ankietowe planuje się przeprowadzić w roku 2015.

W zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii wśród młodzieży podejmowane są przez Miasto działania profilaktyczne, które mają na celu promowanie trzeźwego stylu życia, nabywanie umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach, odmawiania picia, podwyższenia poczucia własnej wartości. Dzieci i młodzież posiadające takie umiejętności nie będą miały potrzeby sięgania po różnego rodzaju używki.

Programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży finansowane z budżetu Miasta

Miasto od wielu lat finansuje realizację szkolnych programów profilaktycznych uwzględniających organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz zajęć sportowych z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej.

Programy te mają na celu promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów, poprzez rozwijanie zainteresowań sportowych i rekreacyjnych oraz kształtowanie przyzwyczajeń i nawyków aktywnego, a także kulturalnego wypoczynku.

Ilość szkół realizujących szkolne programy profilaktyczne, uwzględniające organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii utrzymuje się na stałym poziomie. Zajęcia sportowe i rekreacyjne odbywają się systematycznie w 56 szkołach, a ich rodzaj i charakter dostosowany jest do umiejętności, zainteresowań, zaangażowania oraz wieku uczestników. Cieszą się one bardzo dużym zainteresowaniem wśród dzieci i młodzieży, wypełniają wolny czas, zachęcają do aktywnego wypoczynku i zdrowego trybu życia – uczestniczy w nich ok. 8 000 uczniów. Udział w zajęciach jest również formą przygotowania się do rywalizacji w różnego rodzaju zawodach sportowych. Uczestnicząc w zawodach uczniowie poznają przede wszystkim zasady uczciwej rywalizacji „fair play”, właściwego zachowania się po przegranej i zwycięstwie, uczą się współdziałania w grupie, cierpliwości w dążeniu do celu, odpowiedzialności oraz wzmocnienia poczucia wiary we własne możliwości.

Corocznie realizowany jest program „Współzawodnictwo sportowe w ramach Miejskich Igrzysk zmniejszeniem uzależnień młodzieży”. Zawody organizowane przez Międzyszkolny Ośrodek Sportowy rozgrywane są w trzech kategoriach wiekowych:

- Igrzyska Młodzieży Szkolnej – mistrzostwa szkół podstawowych,
- Gimnazjada – mistrzostwa gimnazjów,
- Licealiada – mistrzostwa szkół ponadgimnazjalnych.

W ramach tego programu, w roku szkolnym 2013/2014 rywalizacja sportowa odbywała się m.in. w następujących dyscyplinach: koszykówka, piłka ręczna, piłka siatkowa, piłka nożna, unihokej, pływanie, tenis stołowy, tenis ziemny, szachy, sztafetowe biegi przełajowe, trójbój i czwórbój LA oraz liga lekkoatletyczna. Najlepsze wyniki, w ramach Miejskich Igrzysk Sportowych, uzyskały w kategorii szkół podstawowych: Szkoła Podstawowa Nr 11, Szkoła Podstawowa Nr 5 i Szkoła Podstawowa Nr 3, wśród gimnazjów: Gimnazjum Nr 9, Gimnazjum Nr 7 oraz Gimnazjum Nr 10, w grupie szkół średnich: najlepsze miejsca zajęły II LO, III LO oraz V LO.

Dążąc do stałego podnoszenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w naszym mieście oraz wychodząc naprzeciw zapotrzebowaniu społecznemu wdrażane są do realizacji przedsięwzięcia profilaktyczno-edukacyjne dostosowane do warunków lokalnych.

W sobotę 14 czerwca 2014 r. na terenie całego kraju prowadzona była akcja profilaktyczna „Ogólnopolski Głos Profilaktyki”, będąca kontynuacją ubiegłorocznej „Ogólnopolskiej Nocy Profilaktyki”. Jej celem było promowanie mody na życie bez uzależnień, przemocy i obojętności. Rzeszowski Głos Profilaktyki rozpoczął się happeningiem „Przestańmy biec”, połączonym z przejściem barwnego korowodu młodzieży ulicą 3 Maja na Rynek. Następnie została odczytana odezwa społeczności PaT skierowana do wszystkich pokoleń, grup zawodowych i społecznych. Punktualnie o godzinie 16.00 zaproszeni goście oraz wszyscy uczestnicy imprezy przykładając prawą dłoń do serca wybijali rytm „wolnych serc”. Było to symboliczne wezwanie do przeciwdziałania uzależnieniom, przeciwstawienia się przemocy i obojętności na drugiego człowieka. Na scenie zaprezentowany został program artystyczny, propagujący modę na życie bez uzależnień, przygotowany przez młodzież z Gimnazjum Nr 8 oraz wolontariuszy. Spektaklem pt. „Moje życie-mój wybór” zaprezentowała się grupa teatralna Kwartet Dynamiczny. Idee profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom promowano w środkach komunikacji miejskiej. Autobus linii „O” stał się „autobusem profilaktyki”, w którym spotkać można było policjantów i wolontariuszy PaT z materiałami profilaktycznymi i zaproszeniami do udziału w imprezie na rzeszowskim Ryнку.

Kolejną grupą programów są projekty realizowane przez Dział Higieny Szkolnej SP ZOZ Nr 1. Mają na celu m.in. promocję zdrowego trybu życia, dostarczenie informacji nt. szkodliwości palenia papierosów, picia alkoholu, używania narkotyków oraz informacji o zagrożeniach wynikających z choroby alkoholowej i narkomanii, a także profilaktyki osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego. Programy skierowane są do uczniów klas II i VI szkół podstawowych, klas III w szkołach gimnazjalnych oraz uczniów klas I w szkołach ponadgimnazjalnych, a także uczniów, u których zachodzi przypuszczenie o stosowanie używek.

Dużym zainteresowaniem cieszą się programy z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych – promujące organizację imprez bezalkoholowych na rzeszowskich osiedlach. Imprezy o charakterze kulturalno-rozrywkowym i sportowo-rekreacyjnym z udziałem dzieci, młodzieży oraz rodziców realizowane są w ramach ścisłej współpracy Rad Osiedli i placówek oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na danym osiedlu. Celem głównym programów jest integracja mieszkańców osiedla, promocja rodzinnych imprez bezalkoholowych i alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i ich rodziny, jak również sportowa rywalizacja i propagowanie aktywnego wypoczynku oraz zdrowego i bezpiecznego stylu życia.

Specjaliści SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień prowadzą w szkołach zajęcia profilaktyczne dla dzieci i młodzieży dotyczące radzenia sobie ze stresem i emocjami, w tym

radzenia sobie z agresją. Szczególną uwagę przywiązują do nauki uczniów ochrony własnej przestrzeni psychologicznej, w tym umiejętności odmawiania przyjmowania narkotyków i alkoholu. Biorąc pod uwagę sugestie pedagogów szkolnych i wychowawców wskazana byłaby praca z dziećmi i młodzieżą w grupach socjoterapeutycznych. Dawałaby ona możliwości oddziaływać korektywnych wobec tej młodzieży, która eksperymentuje ze środkami psychoaktywnymi i jednocześnie wskazuje niepokojące zaburzenia zachowania takie jak: agresja wobec rówieśników i osób dorosłych, wagary, kradzieże. Dodatkowo praca socjoterapeutyczna umożliwiłaby dotarcie specjalistom – psychologom do rodzin z problemem alkoholowym. Prowadzenie zajęć profilaktycznych na terenie szkół daje możliwość bezpośrednich konsultacji dla pedagogów, wychowawców oraz rodziców. W efekcie tych działań do SP ZOZ CLU zgłaszają się osoby potrzebujące dodatkowych konsultacji psychologicznych z zakresu używania substancji psychoaktywnych.

Zgodnie z zapisami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z budżetu Miasta Rzeszowa dofinansowywana jest działalność podmiotów realizujących zadania z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i przemocy adresowane do dzieci, młodzieży i rodziców. Finansowane są także podmioty realizujące programy profilaktyczne uwzględniające zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży.

Ilość podmiotów i wysokość środków, przyznanych na dofinansowanie realizacji programów w latach 2012 – 2014

Nazwa zadania	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Organizacja zajęć sportowych i imprez towarzyszących: m.in. turniejów, zawodów, rajdów itp. dla dzieci i młodzieży jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego	63 1 043 760 zł	78 1 050 000 zł	75 750 000 zł
Programy edukacyjne oraz szkolenia z zakresu profilaktyki uzależnień	3 7 180 zł	2 4 680 zł	1 4 400 zł
Profilaktyczne programy psychoedukacyjne z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych narkomanii oraz przemocy adresowane do dzieci i młodzieży	5 45 000 zł	6 45 000 zł	6 45 000 zł
Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom	3 19 000 zł	1 15 000 zł	1 15 000 zł
Wspieranie osób niepełnosprawnych zagrożonych patologią społeczną poprzez organizację integracyjnych imprez sportowo – turystyczno – rekreacyjnych i kulturalno – rozrywkowych	6 20 000 zł	7 40 000 zł	7 40 000 zł
Promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym	- 0 zł	1 50 000 zł	3 41 700 zł
Wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów, których mowa w art.3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	1 10 000 zł	3 65 320 zł	1 44 650 zł

Z analizy przedstawionych danych wynika, iż w roku 2013 zwiększyła się ilość podmiotów realizujących zajęcia sportowe w stosunku do roku poprzedniego, przy zachowaniu wysokości kwot dofinansowania. Obserwuje się również wzrost nakładów finansowych na wspieranie osób niepełnosprawnych zagrożonych patologią społeczną oraz wspieranie działalności organizacji pozarządowych.

Stowarzyszenie „Karan” prowadzi Ośrodek Leczenia Uzależnień Centrum Interwencji Kryzysowej. W programie terapeutycznym Ośrodka w roku 2013 uczestniczyło 38 osób, a w 2014 – 37. Z programu terapeutycznego korzystają również członkowie rodzin osób objętych programem. W roku 2013 było to 48 osób, a w 2014 – 56. W ramach działalności Ośrodka

Leczenia Uzależnień CIK działa hostel, w którym mieszkają osoby objęte programem terapii odwykowej. Liczba osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych, które realizowały program w hostelu w 2013 to 7 osób, natomiast w 2014 tych osób było 6. Liczba członków rodzin osób objętych programem hostelu w 2013 roku to 11, a w 2014 roku 6.

Rynek alkoholowy w Rzeszowie

Zasady wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz.1356 z późn. zm.) oraz przepisy prawa miejscowego, tj.:

1. Uchwała Nr XLIX/159/96 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 grudnia 1996r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Rzeszowa z późniejszymi zmianami,
2. Uchwała Nr XXI/58/2004 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 20 kwietnia 2004r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Miasta Rzeszowa miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży oraz o zmianie uchwały Rady Miasta Rzeszowa z późniejszymi zmianami – obowiązująca do dnia 23 października 2014 r.,
3. Uchwała Nr LXXX/1460/2014 Rady Miasta Rzeszowa z dnia 30 września 2014 r. w sprawie ustalenia zasad usytuowania na terenie Miasta Rzeszowa miejsc sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu i poza miejscem sprzedaży – obowiązująca od 24 października 2014 r.

Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych ustalony przez Radę Miasta Rzeszowa

Wyszczególnienie	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych powyżej 4,5 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:			
do spożycia poza miejscem zakupu,	300	300	300
do spożycia w miejscu zakupu	220	220	220

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych funkcjonujących na terenie Miasta Rzeszowa

Wyszczególnienie	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ogólna liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych	543	563	551
- powyżej 4,5% zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa), w tym:			
do spożycia poza miejscem sprzedaży,	226	246	235
do spożycia w miejscu sprzedaży	168	185	182
- piwo	149	132	134

Zestawienie liczby mieszkańców przypadających na jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych

Rok	Liczba punktów sprzedaży ogółem	Liczba mieszkańców	Liczba mieszkańców przypadająca na jeden punkt sprzedaży
2012	543	182 028	335
2013	563	183 108	325
do 30.06.2014	551	183 664	333

Wpływy do budżetu Miasta z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ilość środków	4 061 362 zł	3 883 764 zł	3 188 187 zł

Ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych (placówki handlowe, zakłady gastronomiczne) kształtuje się na porównywalnym poziomie w poszczególnych latach objętych programem. Działalność gospodarczą w tym zakresie prowadzą osoby fizyczne, jak również spółki prawa handlowego z dużym doświadczeniem, posiadające szeroki wachlarz ofert handlowych, gastronomicznych i usługowych. Zauważa się wzrost rotacji przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą, co przekłada się na ilość opiniowanych wniosków i wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w tym zezwoleń jednorazowych, cateringowych. Jednakże nie ma to odzwierciedlenia w pozyskiwaniu środków z tytułu korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, gdyż przedsiębiorcy rozpoczynający działalność gospodarczą lub prowadzący ją w krótkim okresie czasu, wnoszą opłaty w stawkach podstawowych, co powoduje stabilizację wpływów do budżetu.

Na terenie miasta Rzeszowa stosuje się również ograniczenie korzystania z zezwoleń poprzez zapisy uchwały nakazującej zachowanie 100-metrowej odległości od obiektów chronionych. Intencją wymienionej uchwały jest m.in. ograniczenie dostępności alkoholu szczególnie dla dzieci i młodzieży.

Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych

Prawidłowość korzystania z zezwoleń sprawdzana jest poprzez kontrole punktów sprzedaży prowadzone przez upoważnionych pracowników Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń, członków MKRPA i Straż Miejską.

Przedmiotem kontroli jest przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwoleń określonych w ustawie „o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi”, w tym przestrzeganie zakazu sprzedaży nieletnim, nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt i pod zastaw oraz przestrzeganie zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych. Prowadzone są także rozmowy profilaktyczne z właścicielami sklepów i sprzedawcami, m.in. wyjaśnianie przepisów prawnych, uświadamianie skutków sprzedaży alkoholu nieletnim.

Ilość przeprowadzonych kontroli

Podmiot prowadzący kontrolę	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Straż Miejska	164	56	45
MKRPA	2	8	8
Biuro EDG UM Rzeszowa	20	20	8
Ogółem	186	84	61

W trakcie powyższych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Poradnictwo i terapia

Od 1 stycznia 2004 r. SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie realizuje świadczenia zawarte w kontrakcie z Narodowym Funduszem Zdrowia w zakresie psychoterapii osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych. Ponadto placówka realizuje świadczenia zgodnie z umową zawartą z Gminą Miasto Rzeszów dla mieszkańców na świadczenia wyszczególnione w poniższej tabeli.

Rodzaj i ilość świadczeń udzielonych mieszkańcom miasta Rzeszowa przez SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień

Rodzaj świadczeń	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Profilaktyka dla dzieci, młodzieży i pedagogów	13 708	17 445	10 567
Psychoterapia indywidualna i grupowa DDA	1 203	936	341
Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie	723	563	400
Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie	26	30	15
Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym	141	62	72
Psychoterapia i poradnictwo dla osób eksperymentujących z narkotykami	94	40	9
Psychoterapia małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym	69	16	14
Programy profilaktyczne i psychoedukacyjne dla rodzin	3	6	1
Wysokość środków finansowych przekazanych z budżetu Miasta	414 500 zł	414 500 zł	246 905 zł

W 2013 r. placówka udzieliła 1 653 indywidualnych świadczeń diagnostycznych i psychoterapeutycznych dla 232 osób.

Analiza powyższych danych pokazuje wzrost zapotrzebowania na zajęcia z zakresu profilaktyki I – rządowej realizowanej bezpośrednio z uczniami szkół miasta Rzeszowa, co spowodowało spadek liczby świadczeń udzielanych w ramach diagnozy i psychoterapii indywidualnej oraz grupowej. Z zakresu profilaktyki I – rządowej zajęcia obejmowały tematykę związaną z uczeniem dzieci i młodzieży takich umiejętności i kompetencji, które tworzą w dorosłym życiu tzw. czynniki chroniące przed uzależnieniem.

W latach 2012 i 2013 SP ZOZ CLU w realizacji programów profilaktycznych kładło nacisk na zajęcia z zakresu profilaktyki narkotykowej. Szczególny niepokój budzić może coraz większe zainteresowanie uczniów nowymi substancjami psychoaktywnymi takimi, jak „dopalacze”, czy pochodnymi amfetaminy jak pseudoefedryna.

W 2013 dwóch pacjentów skorzystało z 40 świadczeń z zakresu psychoterapii i poradnictwa dla osób eksperymentujących z narkotykami.

Od 4 października 2010 r. w SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień funkcjonuje całodobowy Oddział Leczenia Uzależnień. Do Oddziału przyjmowani są pacjenci uzależnieni od alkoholu, hazardu i z uzależnieniem mieszanym. Oddział Leczenia Uzależnień realizuje świadczenia w ramach umowy z NFZ, a czas leczenia w Oddziale wynosi od 7 do 8 tygodni.

**Ilość pacjentów przyjętych w Oddziale Leczenia Uzależnień
SP ZOZ CLU w Rzeszowie**

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ogólna liczba przyjętych osób	173	181	74
w tym:			
mężczyzn	144	144	60
kobiet	29	37	14
Ilość osób z terenu miasta Rzeszowa	30	28	8
w tym:			
mężczyzn z terenu miasta Rzeszowa	26	23	6
kobiet z terenu miasta Rzeszowa	4	5	2

Na przestrzeni ostatnich dwóch lat do Oddziału Leczenia Uzależnień przyjęto zbliżoną ilość osób. W roku 2013 było to 181 osób, w tym 28 osób z terenu miasta Rzeszowa, co stanowi 15,5 % w stosunku do wszystkich osób leczonych. Ilość kobiet przyjętych na oddział w stosunku do roku 2012 wzrosła o 8 osób. W zdecydowanej większości pacjentami z terenu Miasta Rzeszowa byli mężczyźni – 23 osoby. Liczba ta stanowi 16 % w stosunku do ogółem leczonych mężczyzn stacjonarnie.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Celem działalności MOPS jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie Miasta Rzeszowa. Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomocy społecznej udziela się rodzinom o niskim dochodzie, jak również, gdy występują okoliczności, o których mówi ustawa o pomocy społecznej. W części rodzin korzystających z pomocy MOPS występuje problem uzależnienia od alkoholu. Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienia życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Rodziny korzystające z pomocy MOPS

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS	3 732	4 049	3 106
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu, przez co najmniej jednego z członków rodziny	215	232	196
Wysokość środków finansowych przeznaczonych na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	527 322 zł	729 521 zł	371 034 zł

Z przedstawionych danych, biorąc pod uwagę lata 2012 i 2013 wynika, iż nastąpił wzrost liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodka o 317 rodzin. Wzrosła również liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS, które zostały objęte tą pomocą z powodu uzależnienia lub nadużywania alkoholu przez co najmniej jednego z członków rodziny. Jest to wzrost o 17 rodzin. Zwiększyły się o 202 199 zł także środki finansowe przeznaczone na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym.

W roku 2014 o 21 osób wzrosła liczba dzieci korzystających z kolonii profilaktycznych w porównaniu z rokiem 2013, przy jednoczesnym wzroście nakładów finansowych w tym zakresie o 27 176 zł.

Świetlice środowiskowe

Świetlice środowiskowe dla dzieci i młodzieży są prowadzone w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, przez organizacje pozarządowe i kościelne. Programy realizowane w świetlicach działających we wszystkich dzielnicach miasta zapewniają dzieciom opiekę pedagogiczną, pomoc w odrabianiu lekcji, dożywianie, zajęcia plastyczne, muzyczne i rekreacyjno-sportowe.

Ilość dzieci korzystających ze świetlic oraz środki przeznaczone na ich funkcjonowanie w ramach Miejskiego Programu

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny	16	16	16
Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach w tym:	704	717	622
dzieci z rodzin alkoholowych	640	467	374
Liczba dzieci korzystających z dożywiania uczestniczących w pozalekcyjnych programach socjoterapeutycznych i opiekuńczo - wychowawczych	704	717	622
Wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na dożywianie w/w dzieci	157 040 zł	146 940 zł	75 825 zł
Łączna wysokość środków finansowych przeznaczonych w ramach Programu na działalność świetlic	679 713 zł	681 100 zł	318 405 zł

Ilość świetlic realizujących program socjoterapeutyczny pozostaje na takim samym poziomie tj. 16. Liczba dzieci i młodzieży biorących udział w zajęciach, w tym dzieci z rodzin alkoholowych, w 2013 r. znacznie spadła w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba dzieci korzystających z dożywiania, uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych, jak również wysokość środków finansowych przeznaczonych na dożywianie w/w dzieci są na zbliżonym poziomie, tak samo łączna wysokość nakładów finansowych przeznaczonych na działalność świetlic.

W zajęciach organizowanych w Centrum Integracji Społecznej w latach 2012-2014 uczestniczyło od 20 do 24 osób rocznie. Środki finansowe na w/w zajęcia utrzymują się na stałym poziomie i wynoszą 180 000 zł.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie liczy 11 członków. W jej skład wchodzi przedstawiciele: SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień, Komendy Miejskiej Policji, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Wydziału Zdrowia i Biura Ewidencji Działalności Gospodarczej i Zezwoleń Urzędu Miasta Rzeszowa.

Osoby uzależnione od alkoholu oraz wyrządzające poważne szkody społeczne (sprawy przemocy w rodzinie), a nie wyrażające zgody na dobrowolne poddanie się leczeniu odwykowemu, są zgłaszane do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która uruchamia procedury sądowe zobowiązujące do leczenia. Do MKRPA wpływają wnioski osób prywatnych i instytucji o skierowanie na leczenie.

Działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Ilość wniosków zgłoszonych do Komisji o zastosowanie leczenia odwykowego

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ilość wniosków o zastosowanie leczenia	196	237	119

Z przedstawionych danych wynika, iż w roku 2013 do Komisji wpłynęło o 41 wniosków więcej niż w roku 2012. Duża liczba zgłoszeń może być związana ze zwiększeniem dostępności do wiedzy z zakresu uzależnień (np.: poszukiwanie informacji w Internecie, przekazy medialne), podejmowanych działań profilaktycznych - a tym samym samodzielnym poszukiwaniem pomocy przez rodziny osób mających problem alkoholowy oraz większej wiedzy i świadomości społecznej, o tym, kto może złożyć wniosek i jakie przesłanki muszą być spełnione, by procedura zobowiązania do leczenia odwykowego mogła zostać rozpoczęta. W bieżącym roku liczba zgłoszeń jest porównywalna do roku poprzedniego.

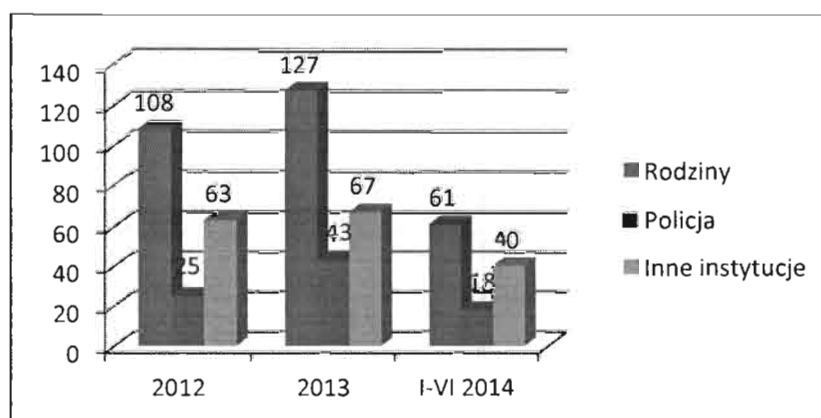
Wnioski w sprawie leczenia odwykowego są składane przez rodziny i instytucje nawiązujące bezpośredni lub pisemny kontakt z MKRPA.

Ilość wniosków złożonych przez rodziny, Policję i inne instytucje

Ilość wniosków złożonych przez:	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Rodziny	108	127	61
Policję	25	43	18
Inne instytucje – Prokuratura, MOPS, DPS, Kuratorzy Sądu Rejonowego	63	67	40

Jak można wnioskować z powyższej analizy najczęściej wniosków składały rodziny. Można sądzić, że jest to spowodowane zaangażowaniem rodzin w poszukiwanie skutecznej pomocy, zmniejszeniem wstydu w sytuacji występowania choroby alkoholowej, a także popularyzacją działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W pomoc osobom uzależnionym i rodzinom tych osób zaangażowane są instytucje: Prokuratura, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, dyrektorzy Domów Pomocy Społecznej, kuratorzy Sądu Rejonowego w Rzeszowie. Ilość składanych wniosków przez w/w podmioty do czerwca 2014 r. znacznie wzrosła biorąc pod uwagę poprzednie lata.

Przedstawioną analizę charakteryzuje poniższy wykres.

Wykres 1 Ilość wniosków złożonych do Komisji, opracowanie własne

Istotnym problemem jest występowanie uzależnienia od alkoholu wśród kobiet. Badania sugerują, że kobiety są bardziej narażone na uszkodzenia narządów ciała, uleganie przemocy, trudności w relacjach międzyludzkich na skutek nadużywania alkoholu.

Wnioski złożone o zastosowanie leczenia odwykowego wobec kobiet

Ilość wniosków w sprawie kobiet	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ogółem	40	37	22
%	20,4	15,6	18,4

Analizując powyższe dane można stwierdzić, że liczba wniosków zgłaszanych do MKRPA dotyczących kobiet w latach 2012 – 2013 utrzymywała się na tym samym poziomie. Monitorując dane z półrocza 2014 r. można przypuszczać, iż ilość wniosków w bieżącym roku utrzyma się na podobnym poziomie.

Wpływ na realizację procedury zobowiązania do leczenia odwykowego wobec osób zgłaszanych mają różne czynniki warunkujące zawieszanie, bądź umarzenie wniosków o zastosowanie leczenia.

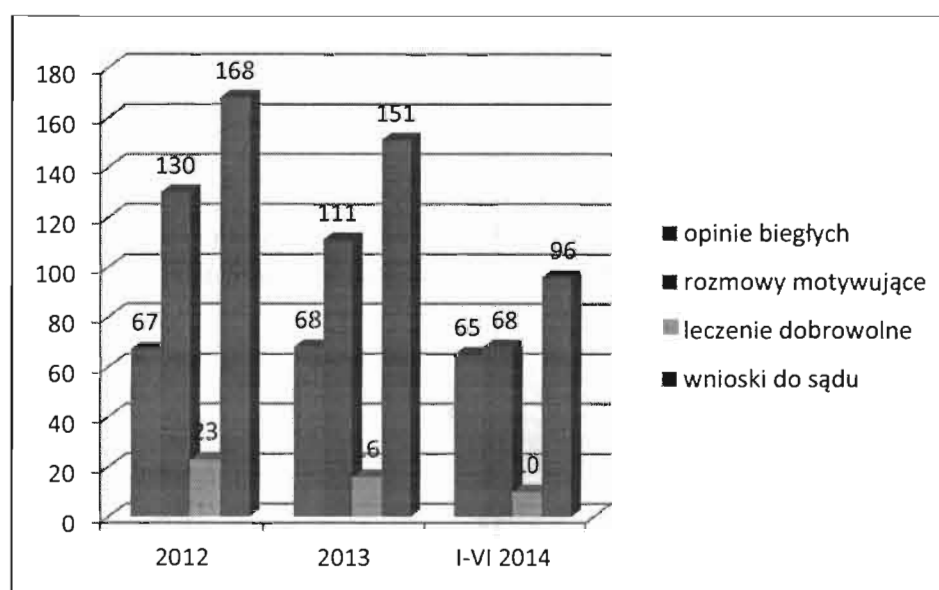
Zawieszone lub umorzone wnioski o zastosowanie leczenia odwykowego

Powody zawieszenia/umorzenia wniosków		Rok		
		2012	2013	do 30.06.2014
Wnioski umorzone	Brak przesłanek do kontynuowania procedury	6	1	9
	Biegli nie stwierdzili uzależnienia	7	4	7
	Wniosek rodziny	2	6	4
	Inne	2	5	5
Ogółem		17	16	25
Wnioski zawieszone	Wniosek rodziny	1	5	4
	Pozytywna zmiana zachowań osoby zgłoszonej	2	4	8
	Inne	2	2	6
Ogółem		5	11	18

Do głównych powodów zawieszenia bądź umorzenia wniosków zalicza się: brak przesłanek do kontynuowania procedury o zastosowanie leczenia odwykowego, nie stwierdzone uzależnienie podczas badania przez biegłych, pozytywna zmiana zachowań osoby zgłoszonej, prośba rodziny o wstrzymanie bądź wycofanie wniosku oraz inne zdarzające się rzadziej np. śmierć uczestnika procedury, wyjazd za granicę, przewlekła choroba itp. Tabela pokazuje, że w bieżącym roku znacznie wzrosła liczba wniosków zawieszonych z powodu pozytywnej zmiany zachowań osoby zgłoszonej, 8 spraw na 20. Może być to spowodowane dużym wsparciem rodziny, ale również zmianą postawy wobec problemu alkoholowego oraz zwiększeniem motywacji do zmiany swojego życia.

Inne działania podejmowane przez MKRPA

	Rok		
	2012	2013	do 30.06.2014
Ilość opinii wydanych przez biegłych	67	68	65
Ilość przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia	130	111	68
Ilość osób, które zobowiązały się do podjęcia leczenia (w SP ZOZ CLU, WOTU itp.)	23	16	10
Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia	168	151	96
Ilość opinii wydanych w sprawie lokalizacji punktów sprzedaży alkoholu	588	542	264
a) pozytywne	579	540	264
b) negatywne	9	2	0

Wykres 2 Działania podejmowane przez Komisję, opracowanie własne

Na przestrzeni lat 2012 i 2013 ilość opinii wydanych przez biegłych utrzymywała się na tym samym poziomie, w półroczu bieżącego roku widać znaczący wzrost. Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia odwykowego w 2013 roku nieznacznie spadły, rok bieżący, jak wynika z tabeli może być porównywalny do roku 2012. Podobne wnioski nasuwają się w sytuacji osób podejmujących dobrowolne leczenie. Ilość wniosków skierowanych do Sądu Rejonowego w okresie do 30.06.2014 r. o zastosowanie obowiązku podjęcia leczenia odwykowego znacznie wzrosła w porównaniu do lat poprzednich, co świadczy o wzroście świadomości społecznej w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi.

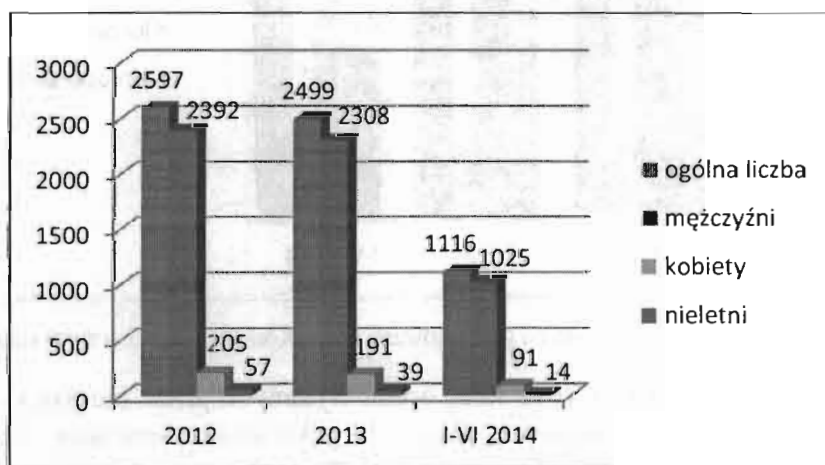
Osoby przebywające w Izbie Wytrzeźwień

Z przedłożonej informacji wynika, iż w 2013 roku przyjęto i zapewniono opiekę 6 045 osobom. Największą grupę stanowili mężczyźni tj. 93,48 %. Liczba osób przebywających w Izbie w roku 2013 zmniejszyła się o 7,11 % w stosunku do roku 2012. Analizując przedstawione dane dostrzegamy również, że liczba osób nieletnich przyjmowanych do Izby Wytrzeźwień przedstawia tendencję spadkową.

Liczba osób przyjętych w Izbie Wyrzeźwień

	Rok		
	2012	2013	30.06.2014
Ogólna liczba przyjętych	6 508	6 045	2 977
w tym:			
mężczyzn	6 084	5 651	2 767
kobiet	424	394	210
Ilość osób z terenu miasta Rzeszowa	2 597	2 499	1 116
w tym:			
mężczyzn z terenu miasta	2 392	2 308	1 025
kobiet z terenu miasta	205	191	91
Ogólna liczba nieletnich	86	61	24
w tym:			
chłopcy	58	52	22
dziewczęta	28	9	2
Ilość nieletnich z terenu miasta	57	39	14
w tym:			
chłopcy	40	35	13
dziewczęta	17	4	1

W 2013 roku odnotowano ogółem 2 499 pobyków w Izbie nietrzeźwych mieszkańców Rzeszowa, co stanowi spadek o 98 osób w stosunku do roku poprzedniego. Zmniejszyła się również liczba zatrzymanych mężczyzn oraz kobiet, a przede wszystkim nieletnich (w roku 2012 wynosiła 57 osób, a w 2013 już tylko 39). Obserwując dane z półrocza 2014 r. można przypuszczać, iż ilość nieletnich zatrzymanych do wyrzeźwienia będzie mniejsza niż w roku 2013.

Wykres 3 Liczba mieszkańców Rzeszowa zatrzymanych w Izbie, opracowanie własne, dane z Izby Wyrzeźwień

Miejska Komenda Policji

Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, tak jak inne jednostki Policji realizuje zadania określone w podstawowym akcie prawnym, jakim jest ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687 z późn. zm.):

- 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
- 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania;
- 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw

i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;

- 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców.
- 5) nadzór nad strażami gminnymi (miejskimi) oraz nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach,
- 6) kontrola, przestrzeganie przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych
- 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów
- 8) gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych

Analizę stanu bezpieczeństwa na terenie miasta Rzeszowa oparto o dane statystyczne Policji, przyjmując za okres porównawczy półrocze 2013 i 2014 roku.

W okresie od stycznia do czerwca 2014 r. policjanci na terenie miasta podejmowali czynności procesowe w 2 209 przypadkach zgłoszeń o popełnionych przestępstwach, a w analogicznym okresie 2013 r. w 2 291. W porównywanym przedziale czasowym nastąpił spadek bezwzględnej ilości o 82 zgłoszonych przestępstw, co stanowi zmniejszenie ich liczby o 3,6 %.

Naruszania porządku i bezpieczeństwa w ruchu drogowym przez osoby będące pod wpływem alkoholu i związanych ze spożywaniem alkoholu

Zdarzenia w ruchu drogowym	Rok			
	2012	2013	do 30.06.2013	do 30.06.2014
1. Zdarzenia drogowe na terenie miasta Rzeszowa:				
- kolizje	2 937	3 077	1 405	1 422
- wypadki	385	366	163	191
w tym:	61	52	27	20
spowodowane przez nietrzeźwych				
2. Przestępstwa drogowe (art.160 § 1 i 3, 173,174,177, 178 a, 179, 180 KK):				
- na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	903	798	327	295
- na terenie miasta Rzeszowa	452	404	161	157
- w tym przestępstwa kierowania pojazdem w związku z naruszeniem art. 178 a § 1 i 2 KK*				
- na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	725	668	279	249
- na terenie miasta Rzeszowa	347	337	136	130
3. Wykroczenia (wnioski o ukaranie) dane obejmują powiat rzeszowski i miasto				
- za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW**	165	195	89	79
- za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1a KW**	0	6	0	24
- za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW**	19	15	5	8
-nietrzeźwi piesi	2	2	2	2
4. Zatrzymano uprawnień do kierowania pojazdami				
- na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	352	457	187	229
- w tym za kierowanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka				
- na terenie miasta i powiatu rzeszowskiego	275	365	138	182

* *Art. 178 a KK*

§ 1. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego, prowadzi na drodze publicznej lub w strefie zamieszkania inny pojazd niż określony w § 1, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

**** Art. 87 KW**

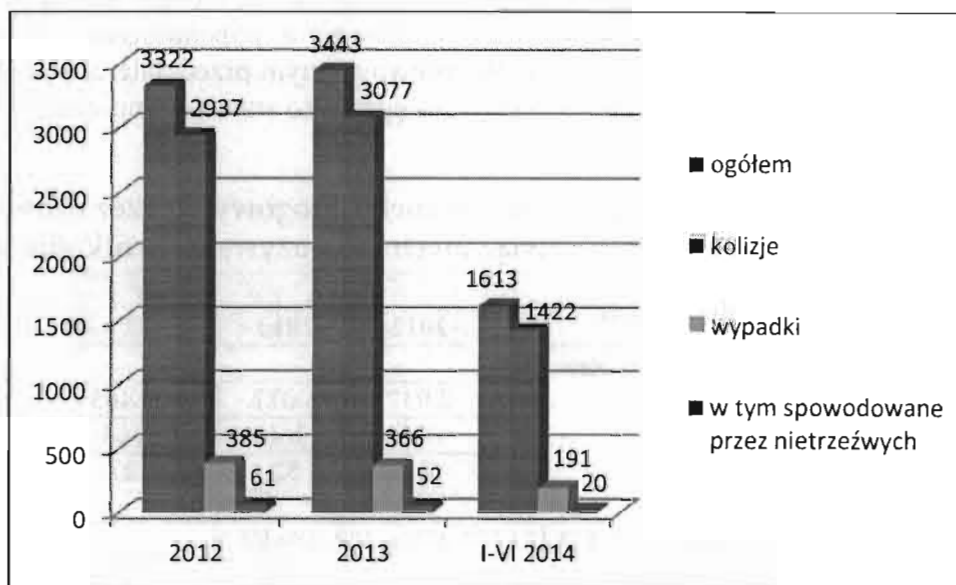
§ 1. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 zł.

§ 1a. Tej samej karze podlega, kto znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1.

§ 2. Kto znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1, podlega karze aresztu do 14 dni albo grzywny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1a lub 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów innych niż określone w § 1.

Wykres 4 Zdarzenia drogowe na terenie miasta, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

W pierwszej połowie 2014 r. w Rzeszowie odnotowano 1613 zdarzeń drogowych (w analogicznym okresie 2013 r. – 1568), w tym 191 wypadków – wzrost o 28 oraz 1422 kolizji drogowych – wzrost o 17. Główną przyczyną wypadków drogowych było nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nadmierna prędkość, niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami, niestosowanie się do znaków, nieprawidłowe wyprzedzanie oraz nieprawidłowe zachowanie wobec pieszych.

Od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2014 r. ujawniono 295 przestępstw drogowych, w tym 157 na terenie miasta. Był to spadek o około 2,5% w stosunku do analogicznego okresu roku 2013, kiedy zanotowano 161 takich czynów. Najliczniejszą grupę stanowiły przestępstwa kierowania pojazdem pod wpływem alkoholu, jednak liczba przestępstw spowodowanych przez nietrzeźwych kierowców spadła o 4,4 % z 136 w 2013 r. do 130 w roku bieżącym.

Analizując pierwsze półrocze 2013 i 2014 roku zauważamy spadek ilości wykroczeń popełnianych za kierowanie pojazdem w związku z naruszeniem art. 87 § 1 KW i wzrost w związku z naruszeniem art. 87 § 2 KW. Dotyczy to zarówno rowerzystów, jak i kierujących pojazdami mechanicznymi. Osób zasiadających za kierownicę pojazdu, a będących pod wpływem alkoholu, nie powstrzymują nawet prezentowane w mediach tragiczne wypadki, w których ich uczestnicy stracili życie.

Funkcjonariusze Policji podejmowali także interwencje wobec osób spożywających alkohol w miejscach publicznych zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Policja korzysta w szerokim zakresie ze środków oddziaływania pozarepresyjnego, nie rezygnując ze środków represyjnych wobec sprawców wykroczeń o szczególnym stopniu społecznej szkodliwości czynu. Oprócz postępowania wnioskowego o ukaranie do Sądu Grodzkiego w zagadnieniu zwalczania wykroczeń policjanci w szerokim zakresie stosowali postępowanie mandatowe.

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2014 działania Policji były ukierunkowane na zwalczanie przestępczości kryminalnej, szczególnie tej, która występuje najczęściej i jest najbardziej dokuczliwa dla społeczeństwa.

W okresie wakacji i ferii przeprowadzono nasilone kontrole stanu trzeźwości kierowców oraz stanu technicznego autobusów wycieczkowych. Podejmowano również inicjatywy związane z lepszym oznakowaniem dróg. W tej dziedzinie dołożono wszelkich starań celem zmniejszenia zagrożeń w ruchu drogowym.

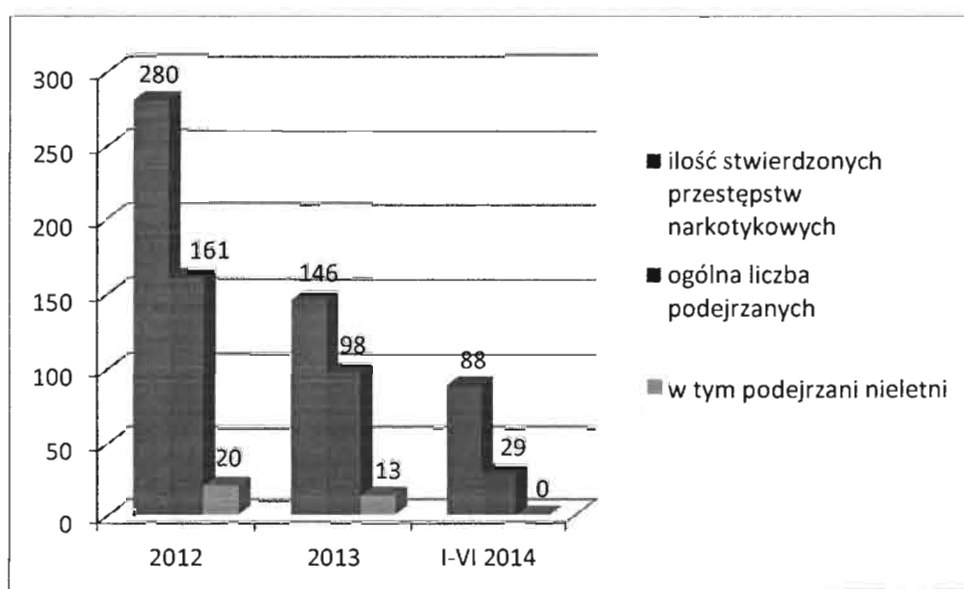
Niebezpiecznym zjawiskiem jest sięganie przez młodych ludzi po środki odurzające, a najczęściej ujawniane przestępstwa z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii to posiadanie narkotyków oraz ich sprzedaż.

Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych na terenie miasta

	Rok			
	2012	2013	do 30.06.2013	do 30.06.2014
Przestępstwa narkotykowe	280*	146*	80*	88*
Podejrzani ogółem	161	98	53	29
w tym: nieletni	20	13	5	0
Wskaźnik wykrywalności	96,36 %	95 %	95 %	95.50 %

Przestępstwa narkotykowe: ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii (art.55 ust.1; art.56 ust.1,3; art.57 ust.2; art.58 ust.1,2; art. 59 ust. 1,3; art.61; art.62 ust.2,3; art.63 ust.1)

* Duża liczba przestępstw narkotykowych wskazuje, że osoby podejrzane popełniają więcej niż jeden czyn karalny.

Wykres 5 Ilość stwierdzonych przestępstw narkotykowych w Rzeszowie, opracowanie własne, dane z Komendy Miejskiej Policji

Z analizy powyższych danych wynika, iż w roku 2013 nastąpił spadek ilości przestępstw narkotykowych, jak również osób podejrzanych o ich popełnienie, w tym nieletnich. Pozytywnym jest fakt, że w pierwszym półroczu roku bieżącego wśród podejrzanych nie ma osób nieletnich. Poprzez prowadzenie systematycznych działań zmierzających do ujawniania i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi w pierwszej połowie 2013 roku ujawniono i zabezpieczono 20 krzewów i sadzonek konopi indyjskich, 117,882 gramów marihuany, 1 gram haszyszu, 15,146 gramów amfetaminy, 5 tabletek ekstazy i 155 sztuk tabletek klonazepamu. W analogicznym okresie 2014 roku liczby zabezpieczonych substancji tj. roślin konopi indyjskich, marihuany, amfetaminy zmniejszyły się. Najpopularniejszymi środkami odurzającymi występującymi na terenie miasta Rzeszowa są pochodne konopi indyjskich, a w szczególności marihuana. Drugim najczęściej pojawiającym się narkotykiem jest amfetamina i jej pochodne.

Zauważalny spadek ilości przestępstw narkotykowych może być spowodowany zwiększonym dostępem do „dopalaczy”, których posiadanie, rozprowadzanie i użycie nie jest czynem karalnym. W roku 2013 i 2014 przeprowadzono kontrole sklepów z „dopalaczami”. W sklepie „Hindu Point” przy ul. Langiewicza 10 przeprowadzono 8 kontroli, w wyniku których w 5 przypadkach nałożono kary finansowe na łączną kwotę 120 000 zł. Natomiast w sklepie „Upominki” przy ul. Mickiewicza 27 przeprowadzono 5 kontroli i w dniu 27 lipca 2014 r. sklep został zamknięty.

Referat ds. Nieletnich w październiku 2013 r. prowadził czynności w związku z narażeniem na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w wyniku podania i przyjęcia dopalaczy przez nieletniego. Natomiast w pierwszej połowie 2014 roku czterokrotnie prowadzono czynności w związku z posiadaniem substancji psychoaktywnych.

Przeciwdziałanie opisanym zjawiskom jest stałym elementem działań profilaktycznych prowadzonych na terenie miasta. Przykładem jest realizacja m.in. programu „Stop patologiom – razem bezpieczniej”, w ramach którego od wielu lat prowadzone są spotkania z młodzieżą, nauczycielami i rodzicami.

W celu zminimalizowania tych negatywnych zjawisk oraz dążąc do poprawy efektywności prowadzonych działań profilaktycznych, konieczne jest kontynuowanie działań edukacyjnych ukierunkowanych na promocję zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży miasta Rzeszowa.

Wnioski:

Na podstawie przedstawionego materiału można sformułować następujące wnioski dotyczące profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Stwierdza się, że rzeszowski rynek alkoholowy stał się już rynkiem ustabilizowanym pod względem ilości punktów sprzedaży. Obserwuje się dużą rotację przedsiębiorców korzystających z zezwoleń, natomiast ilość nowych punktów sprzedaży na terenie Miasta, o znacznie powiększonym obszarze, wzrasta nieznacznie.
2. Podczas prowadzonych kontroli zauważa się znaczną poprawę świadomości sprzedawców w zakresie przestrzegania zakazów sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym. W związku z pojawieniem się na rynku licznej grupy nowych przedsiębiorców, trzeba więc rozważyć możliwość przeprowadzenia szkolenia nt. stosowania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ze szczególnym uwzględnieniem metod i sposobów odmowy sprzedaży alkoholu w przypadkach zakazanych przepisami prawa.
3. Mając na uwadze konsekwencje sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim, należy przeprowadzić kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych (sklepów i lokali gastronomicznych) usytuowanych w sąsiedztwie placówek oświatowo-wychowawczych.
4. Dużym zainteresowaniem cieszą się zajęcia z programem socjoterapeutycznym realizowane w świetlicach dla dzieci i młodzieży. Konieczne jest dalsze kontynuowanie tej działalności, uwzględniając potrzeby i oczekiwania uczestników zajęć.
5. Należy kontynuować współpracę z Radami Osiedli w ramach realizacji programów promujących organizację imprez bezalkoholowych na ich terenie.
6. Wskazane jest dalsze finansowanie nieodpłatnych i ogólnie dostępnych pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży, w tym zakup sprzętu sportowego, jako promocję alternatywnych i wolnych od uzależnień oraz nudy form spędzania wolnego czasu.
7. Istnieje potrzeba w dalszym ciągu prowadzenia programów profilaktyczno-edukacyjnych ukierunkowanych na ograniczenie zjawisk patologicznych wśród dzieci i młodzieży oraz promocję zdrowego stylu życia i kształtowania zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego. Działania profilaktyczne, aby mogły być skuteczne muszą być długofalowe, powtarzalne, adekwatne dla danej grupy odbiorców i prowadzone przez odpowiednio do tego przygotowane osoby.
8. Obserwuje się jako pozytywne zjawisko zmniejszanie się liczby mieszkańców Rzeszowa zatrzymanych w Izbie Wytrzeźwień, w tym również nieletnich.
9. Z badań przeprowadzonych wśród młodzieży szkolnej w sprawie uzależnień wyłania się obraz tejże młodzieży o wiele bardziej pozytywny, niż funkcjonuje to w opinii publicznej.
10. Zwiększa się ilość wniosków o zastosowanie leczenia odwykowego składanych do Komisji przez członków rodzin, co świadczy o wzroście świadomości społecznej w zakresie profilaktyki i terapii uzależnień. Proces upowszechniania wiedzy z tej dziedziny, jak również o działalności instytucji i organizacji społecznych warto kontynuować.
11. W dalszym ciągu należy prowadzić systematyczne działania zmierzające do ujawniania i zatrzymywania osób posiadających, udzielających lub handlujących niedozwolonymi środkami odurzającymi, jak również do eliminowania kierujących pojazdami mechanicznymi pod wpływem alkoholu lub podobnie działających środków.
12. Istnieje potrzeba prowadzenia szeroko zakrojonych działań prewencyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych-mieszkańców Rzeszowa.

Rozdział II

Główne cele Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Rozwiązywanie problemów uzależnień jest jednym z ważnych obszarów działania administracji lokalnej. Polski model rozwiązywania tych problemów zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych zlokalizowana jest na poziomie samorządów gmin.

Główne kierunki działań strategicznych samorządów w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień zostały wyznaczone przez ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gmin.

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo –wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów w zakresie reklamy napojów alkoholowych oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym, osobom do lat 18-tu oraz na kredyt lub pod zastaw a także występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program uwzględnia i realizuje powyższe cele i wyodrębnia 4 grupy zadań w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

1. Profilaktyka uniwersalna - zapobieganie problemom alkoholowym i przeciwdziałanie narkomanii adresowane do ogółu mieszkańców Rzeszowa.
2. Profilaktyka selektywna - wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych i narkotykowych oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grupy zwiększonego ryzyka.
3. Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików.
4. Profilaktyka wskazująca – działania profilaktyczne adresowane do osób lub grup, które przejawiają wczesne symptomy problemów uzależnień.

Rozdział III

Zadania szczegółowe na rok 2015 w zakresie działań profilaktycznych, pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej

I.	Profilaktyka uniwersalna – zapobieganie problemom alkoholowym i przeciwdziałanie narkomanii adresowane do ogółu mieszkańców miasta.		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Edukacja publiczna 1) audycje radiowe, telewizyjne, oraz publikacje w prasie na temat zapobiegania problemom alkoholowym, narkomanii 2) wykonanie, zakup i dystrybucja materiałów profilaktycznych: prasa i książki tematyczne, broszury, książeczki, poradniki, plakaty, nośniki pamięci, druk ulotek, nagrody w konkursach, zawodach itp. oraz inne materiały i przedmioty informacyjne, edukacyjne i promocyjne 3) zakup testów na obecność narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość oraz testów do identyfikacji składu chemicznego narkotyków i innych substancji zmieniających świadomość	dystrybucja materiałów powinna być elementem oddziaływań profilaktycznych	ilość audycji radiowych, telewizyjnych, ilość publikacji w prasie; ilość materiałów, ulotek, plakatów, poradników itp., listy wręczenia nagród itp.; ilość przebadanych osób będących pod wpływem narkotyków
2.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży 1) prowadzenie działalności profilaktycznej w zakresie profilaktyki uzależnień od narkotyków, alkoholu, nikotyny, dopalaczy, komputera. 2) Profilaktyka zaburzeń popędów i nawyków (gry hazardowe) wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych	założenia teoretyczne oparte na badaniach naukowych, doświadczeniach klinicznych i terapeutycznych;	ilość osób objętych programami;
3.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla rodzin 1) kształtowanie umiejętności porozumiewania się między rodzicami a dziećmi jako podstawa zapobiegania rozwojowi uzależnień od alkoholu i narkotyków 2) programy profilaktyczne i psychoedukacyjne dla rodzin	całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć;	
4.	Szkolenia psychoedukacyjne dla wychowawców i pedagogów szkolnych 1) edukacja na temat specyfiki funkcjonowania rodziny z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz specyfiki rozwoju dzieci w tych rodzinach 2) warsztaty kształtujące umiejętności porozumiewania się z dziećmi i młodzieżą nt. uzależnień 3) edukacja na temat narkotyków, rozwoju uzależnienia od środków psychoaktywnych	zaplanowana ewaluacja; zajęcia prowadzone w sposób systematyczny i powtarzający się oparte na aktywnych metodach dydaktycznych (tzw. warsztaty)	
5.	Programy psychoedukacyjne i profilaktyczne dla służb mundurowych	uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu uzależnień	ilość osób objętych programami
6.	Psychoedukacyjne programy profilaktyczne dla osób głuchych i niedosłyszących, niewidomych i niedowidzących	profesjonalnie opracowany program	ilość osób, które ukończyły program
7.	Wdrożenie systemu szeroko rozumianej specjalistycznej pomocy dla osób zagrożonych uzależnieniami i wystąpieniem zaburzeń psychicznych		

8.	Organizacja czasu wolnego dla dzieci, młodzieży i rodzin 1) organizacja czasu wolnego i pozalekcyjnych zajęć sportowych i imprez towarzyszących (m.in. rajdy, turnieje, zawody) dla dzieci i młodzieży, 2) organizacja niedochodowych imprez kulturalnych i sportowych z udziałem dzieci, młodzieży i rodzin (m.in. festyny, pikniki rodzinne, pielgrzymki, rekolekcje trzeźwościowe, imprezy okolicznościowe – Dzień Dziecka, Mikołajki itp. 3) przekazywanie wiedzy z zakresu profilaktyki uzależnień i upowszechnianie materiałów edukacyjnych na festynach rodzinnych, dniach Osiedli organizowanych przez Urząd Miasta Rzeszowa, placówki oświatowo – wychowawcze, Rady Osiedli, 4) wspieranie działań promujących zdrowy styl życia	wyraźne odniesienie profilaktyczne w sposób szczególny eksponujące fakt, iż są to imprezy bezalkoholowe	liczba uczestników pozalekcyjnych zajęć sportowych; liczba szkół i podmiotów realizujących programy; ilość rozdanych materiałów edukacyjnych;
9.	Ograniczenia dostępności alkoholu, narkotyków, dopalaczy 1) przestrzeganie zasad wydawania i cofania zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz zasad usytuowania i ilości punktów sprzedaży napojów alkoholowych określonych odrębną uchwałą Rady Miasta Rzeszowa 2) wspólne działania członków MKRPA i przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej dot. kontroli punktów sprzedaży i zasad sprzedaży napojów alkoholowych, sklepów z substancjami psychoaktywnymi, miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, place zabaw, dyskoteki itp. oraz kontrolowanie mieszkańców miasta w kierunku posiadania, dystrybucji i bycia pod wpływem środków odurzających jak również będących pod wpływem alkoholu	zadania wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, przeciwdziałaniu narkomanii	ilość przeprowadzonych kontroli;
10.	Wspomaganie działalności organizacji pożytku publicznego oraz instytucji działających na rzecz zapobiegania problemom uzależnień 1) wspieranie działalności organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust.3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie 2) wyposażenie placówek działających na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 3) dofinansowanie imprez, wypoczynku letniego i zimowego oraz innych działań na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii 4) dożywianie dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych	całościowy projekt działań z kosztorysem	wysokość nakładów finansowych; ilość wyposażonych placówek; liczba dzieci uczestniczących w różnych formach wypoczynku; ilość dzieci korzystających z dożywiania

II.	Profilaktyka selektywna – wczesne rozpoznawanie czynników ryzyka wystąpienia problemów alkoholowych, narkomanii oraz oddziaływanie psychoedukacyjne dla osób z grup zwiększonego ryzyka		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka uzależnienia od alkoholu i innych środków psychoaktywnych w świetlicach środowiskowych i socjoterapeutycznych, internatach, akademikach studenckich 1) warsztaty dotyczące zwiększenia umiejętności interpersonalnych i intrapsychicznych, radzenie sobie w sytuacji nacisku grupy rówieśniczej na używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych	całościowy projekt z kosztorysem; kompletny godzinowy scenariusz zajęć; zaplanowana ewaluacja	ilość osób uczestniczących w warsztatach

2.	Szkolenia i kursy specjalistyczne dla: lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej i lekarzy rodzinnych, pielęgniarek, higienistek szkolnych, pedagogów, nauczycieli, pracowników służb społecznych, policjantów, pracowników izby dziecka, strażników miejskich, kuratorów sądowych, księży, wolontariuszy, sprzedawców napojów alkoholowych 1) edukacja w zakresie stosowania metod wczesnego rozpoznawania problemów uzależnień 2) edukacja na temat interwencji wobec osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanią 3) edukacja w zakresie przestrzegania obowiązujących zasad sprzedaży i podawania napojów alkoholowych 4) edukacja w zakresie przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi w szkole 5) metody i formy wdrażania programów profilaktyki uzależnień	uprawnienia do prowadzenia szkoleń, kursów	ankiety ewaluacyjne dot. problematyki szkoleń
3.	Organizacja narad i konferencji, udział w kampaniach lokalnych i ogólnopolskich poświęconych rozwiązywaniu problemów uzależnień 1) edukacja 2) tworzenie lokalnej koalicji instytucji, organizacji na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii 3) włączenie się w ogólnopolskie oraz lokalne kampanie i akcje informacyjno – edukacyjne poświęcone rozwiązywaniu problemów uzależnień	kompletny godzinowy scenariusz narady, konferencji, kampanii; wybór ofert	ilość zrealizowanych działań; ilość przeprowadzonych kampanii i liczba ich uczestników

III.	Terapia dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików 1) specjalistyczna pomoc indywidualna 2) grupy terapeutyczne	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
2.	Szkolenia specjalistyczne dla terapeutów uzależnień 1) tworzenie możliwości do odbywania specjalistycznych szkoleń zawodowych dla osób pomagających osobom z problemem alkoholowym, uzależnieniem od środków psychoaktywnych i hazardu	uprawnienia do prowadzenia szkoleń z zakresu profilaktyki i terapii uzależnień	ilość osób uczestniczących w szkoleniach

IV.	Profilaktyka wskazująca		
	Rodzaje działań	Standardy	Wskaźniki
1.	Zajęcia terapeutyczne w ramach terapii pogłębionej dla osób uzależnionych od alkoholu 1) grupy terapeutyczne w ramach programu After Care opieka psychoterapeutyczna dla pacjentów z zakończonym podstawowym programem psychoterapii) 2) zajęcia terapeutyczne w ramach opieki psychoterapeutycznej po odbytych leczeniu w Stacjonarnym Oddziale Leczenia Uzależnień w SP ZOZ CLU dla pacjentów z terenu Miasta 3) zajęcia terapeutyczne dla rodzin pacjentów leczących się w w/w Oddziale	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem
2.	Zajęcia terapeutyczne dla członków rodzin z problemem alkoholowym 1) pogłębiona terapia indywidualna 2) psychoterapia rodzinna i małżeńska 3) poradnictwo dla rodzin osób z problemem narkotykowym	standardy placówek lecznictwa odwykowego	ilość osób objętych leczeniem

3.	Zajęcia dla dzieci objętych pomocą socjoterapeutyczną 1) finansowanie zatrudnienia pracowników merytorycznych 2) doposażenie pomieszczeń, materiały edukacyjne i inne	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba profesjonalnie przygotowanej kadry; ilość materiałów edukacyjnych
4.	Zajęcia terapeutyczne dla osób eksperymentujących i uzależnionych od alkoholu 1) motywowanie do leczenia stacjonarnego 2) psychoterapia indywidualna 3) poradnictwo	profesjonalny program terapeutyczny – codzienne zajęcia prowadzone przez terapeutów lub osoby z profesjonalnym przygotowaniem	liczba osób objętych leczeniem
5.	Zajęcia rehabilitacyjne, rekolekcje trzeźwościowe i obozy terapeutyczne dla członków klubów abstynenckich, uzależnionych mieszkańców schronisk, dla osób uzależnionych i członków rodzin, wzmacniające proces zdrowienia z choroby alkoholowej	częściowy udział własny w kosztach obozu jego uczestników	wydatki poniesione na wspieranie działalności środowisk abstynenckich ilość osób objętych leczeniem
6.	Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	ilość osób biorących udział w zajęciach; wysokość nakładów finansowych
7.	Organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień 1) ocena aktualnego stanu problemów alkoholowych i narkotykowych istniejących zasobów oraz efektów prowadzonych dotychczas działań 2) opracowywanie i przekazywanie zainteresowanym podmiotom informacji na temat zadań realizowanych przez Miasto na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień 3) przeprowadzenie lokalnej diagnozy problemów w zakresie używania alkoholu, narkotyków i tytoniu oraz innych zagrożeń społecznych wśród uczniów szkół na terenie miasta Rzeszowa	profesjonalnie przygotowani realizatorzy	liczba osób objętych badaniami; ilość opracowań

Rozdział IV

Partnerzy i realizatorzy Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Mając na uwadze wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień na mieszkańców Rzeszowa, przyjęto szeroką listę partnerów i realizatorów Programu: Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rzeszowie, SP ZOZ Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Rzeszowie, Komenda Miejska Policji w Rzeszowie, Straż Miejska w Rzeszowie, Sąd Rejonowy w Rzeszowie, placówki oświatowo - wychowawcze (przedszkola, szkoły), placówki opiekuńczo – wychowawcze, rady osiedla, zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty wyłonione w wyniku otwartych konkursów ofert, grupy samopomocowe funkcjonujące na terenie Rzeszowa, kluby abstynenta, kluby sportowe, instytucje kultury, instytucje szkoleniowe, placówki naukowe i ośrodki badań społecznych, lokalne media, inne podmioty działające w zakresie profilaktyki uzależnień, Wydziały i Biura oraz jednostki organizacyjne Urzędu Miasta Rzeszowa.

Zadania zawarte w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny być realizowane zgodnie ze standardami zawartymi w Rekomendacjach do realizowania i finansowania Gminnych Programów Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przygotowanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Z uwagi na specyfikę zadań, szczególnie związaną z ochroną zdrowia psychicznego i fizycznego przed uzależnieniem od alkoholu i narkotyków podmioty realizujące zadania winny spełniać określone wymagania dotyczące:

- a) merytorycznego przygotowania specjalistów wykonujących zadania,
- b) bazy lokalowej,
- c) prawidłowego prowadzenia dokumentacji
- d) prowadzenia procesu ewaluacji wykonywanych zadań.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie oraz inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

- 1) Profilaktyka uzależnienia od alkoholu, hazardu, komputera i środków psychoaktywnych.
- 2) Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci i młodzieży z terenu miasta Rzeszowa.
- 3) Porady psychologiczne dla osób eksperymentujących z narkotykami oraz uzależnionych od narkotyków.
- 4) Psychoterapia rodzinna i małżeńska dla rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- 5) Psychoterapia małoletnich dzieci z rodzin z problemem alkoholowym.
- 6) Psychoterapia indywidualna i grupowa Dorosłych Dzieci Alkoholików.
- 7) Programy psychoedukacyjne i profilaktyczne dla służb mundurowych z terenu miasta.
- 8) Prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej w zakresie profilaktyki uzależnień w trakcie imprez sportowych, kulturalnych organizowanych na terenie miasta Rzeszowa przy współpracy szkół i Rad Osiedli.
- 9) Prowadzenie działań psychoedukacyjnych i szkoleń dla rodziców, pedagogów, psychologów szkolnych, służb społecznych, policji, służb sądowych w zakresie psychoprofilaktyki uzależnień.
- 10) Diagnoza i psychoterapia dzieci wykorzystywanych seksualnie z terenu miasta Rzeszowa wychowujących się w rodzinie z problemem alkoholowym i narkotykowym.
- 11) Diagnoza i psychoterapia indywidualna i grupowa dla osób doświadczających przemocy w rodzinie o wysokim stopniu zagrożenia patologiami m.in. uzależnieniem od alkoholu i narkotyków.
- 12) Szkolenie teoretyczne i praktyczne dla higienistek szkolnych w zakresie doskonalenia metod i form wdrażania programów dotyczących profilaktyki uzależnień adresowanych do młodzieży szkolnej.
- 13) Obsługa Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie przyjmowania zgłoszeń i przeprowadzania rozmów motywujących w sprawach o leczenie alkoholowe.

Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej Nr 1 w Rzeszowie i inne podmioty wyłonione w drodze konkursu

Realizacja programu – „Profilaktyka choroby alkoholowej, uzależnienia narkotykami i nałogu nikotyny dzieci i młodzieży wieku szkolnego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego”

MIEJSKA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Funkcjonowanie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie została powołana Zarządzeniem Nr V/1049/2009 Prezydenta Miasta Rzeszowa z dnia 25 listopada 2009 r. Powołanie Komisji wynika z art. 4¹ ust.3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 4¹ ust. 4 wspomnianej ustawy w skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja ma swoją siedzibę w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej Centrum Leczenia Uzależnień w Rzeszowie i zbiera się na swoich posiedzeniach w zależności od potrzeb.

Zadania Komisji:

- 1) inicjowanie przedsięwzięć w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 2) pomoc rodzinom osób uzależnionych od alkoholu (informowanie o możliwościach pomocy prawno – administracyjnej, chorobie alkoholowej i sposobach jej leczenia),
- 3) tworzenie lokalnej koalicji organizacji, instytucji, osób fizycznych na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych,
- 4) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 5) przyjmowanie wniosków w sprawie leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu,
- 6) kierowanie osób nadużywających alkoholu na badania przez biegłych,
- 7) rozpatrywanie oraz kierowanie do Sądu Rejonowego w Rzeszowie wniosków dotyczących zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu,
- 8) realizacja zadań wynikających z ramowego programu współpracy pomiędzy Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie, a Komendą Miejską Policji w Rzeszowie
- 9) opracowanie Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii,
- 10) wydawanie opinii o zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Miasta, o których mowa w art. 12 ust. 1 i 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
- 11) podnoszenie kwalifikacji członków Komisji w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie poprzez uczestnictwo w szkoleniach, kursach, konferencjach, seminariach i warsztatach,
- 12) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w przypadku upoważnienia przez Prezydenta Miasta.

Zasady wynagradzania członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rzeszowie.

- 1) Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za udział w pracach – posiedzeniach Komisji i podkomisji oraz za realizację czynności dodatkowych przysługuje wynagrodzenie.
- 2) Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1, ustala się w wysokości:
 - a) dla członków Komisji – 10 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 11 września 2014 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2015 r. (Dz. U. z 2014 r. poz. 1220) za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych
 - b) dla Sekretarza lub innego członka Komisji, wyznaczonego przez Przewodniczącego do prowadzenia obsługi administracyjnej Komisji – 15 % minimalnego wynagrodzenia za pracę, określonego w cyt. powyżej rozporządzeniu, za każde posiedzenie Komisji lub podkomisji oraz realizację czynności dodatkowych.
- 3) Członkom Komisji będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie delegacji służbowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r. poz.167) w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej
- 4) Członkom Komisji nie będącym pracownikami Urzędu przysługuje zwrot kosztów podróży w związku z wyjazdami na szkolenia, seminaria, warsztaty, kursy, konferencje itp. związane z profilaktyką uzależnień na podstawie pisemnego oświadczenia potwierdzającego faktycznie poniesione koszty wyjazdu (podstawą do zwrotu kosztów podróży są bilety, rachunek za odbyte szkolenie lub nocleg).

Rozdział V

Zadania Służb Miejskich w zakresie kontroli i interwencji w stosunku do podmiotów handlujących alkoholem

Podstawa prawna :

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, (Dz. U. z 2013 r. poz.594, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2013 r. poz.672 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.).

Kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wszystkich rodzajów, zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizowana jest przez organ zezwalający, straż gminną i członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na podstawie stosownych upoważnień wydanych przez Prezydenta Miasta Rzeszowa.

Rozdział VI

Finansowanie Programu

Realizacja zadań w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii finansowana będzie ze środków

własnych Miasta pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z uchwałą w sprawie budżetu Miasta na rok 2015.

Rozdział VII

Monitorowanie realizacji Programu

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie poprzez:

- 1) bieżące gromadzenie i analizę uzyskanych danych statystycznych i opracowanie wniosków,
- 2) analizę wskaźników porównujących rok bieżący z okresem poprzednim,
- 3) sprawozdawczość podmiotów z realizacji poszczególnych zadań,
- 4) sprawozdania wewnętrzne dla Wydziału Budżetowego.